ეროვნული ბიბლიოთეკა

კოკის საზოგადოების გლეხობის

დადგენილებანი

ჩვენ, ზეგადიდის ბაზრის, კოკის საზოგადოების მიწის მუშებმა, ქვემორე ამისა ხელის მომწერლებმა, რიცხვით „600“ კაცმა, მოვიყარეთ თავი და ერთსულ მიხედეთი, თუ რა გვესაჭიროებდა ჩვენ დღეს, როცა მოგვეხვეს სრული უფლება, მოვითხოვთო ისინ დაკანონება, რაც დღეშედ გვაკლია და რის ჩვენ-დამი ზიანებება ჩვენთვის ადამიანური ცხოვრების მოსაწყობათ საჭიროთ მიგვანია, ბანგრძლივი მოაზრებულ ბოლოპარაკების, ბაზრთა გაკეთა ეამოცანის შემდეგ, დავდგინეთ: 18 იანვარს 1917 წელსა.

1. ვის უნდა ეკუთვნოდეს მიწა.

რადგანაც ყოველი სულდგმული, რომელიც მიწაზე მოძრაობს, იკვებება და ცოცხლობს მიწის ნაყოფით, ამიტომ მიწა უნდა იყოს ისის ისა, ვინც ამ ულელს, აკეთებს, აშენებს, ღარ და ღამ წყლეს მოხრილი თავის ოფლით რწყავს და ასუკვნეს; ეს არის მიწის მუშა,—ამიტომ მთელი მიწა უნდა იყოს მიწის მოკირნახულის—მიწის მუშისა.

2. მიწის უფასოდ ჩაბარებისაგან.

ჩვენ მიერ არჩეულ წარმომადგენლებს საშვალებით მოშველეთ სრულიად რუსეთის დამფუძნებელ კრებაზე მოვითხოვეთ ჩამოგრეთეთ მიწები სრულიად ეუფასოდ ყოველ მეფეს, მის გვარტელობას, ხაზინას, ეკლესია-მონასტრებს, მსხვილ მემამულეებს და საერთოთ ყველა იმ დაწესებულებათა და პირებს, რომლებსაც მიწა ათასნაირი უსაბარლოობით მიგვანია, დღეშედ, მთავრისებული ქონდათ და გადაეცეს მიწის მუშა ხალხს.

3. მიწის ქირეა გაუქიდვის მოსაკრძალი.

რადგან მიწა ჩვენი დედაა, ჩვენი მარჩენელი ,ასაზრდოებელი (ტაეფილით კი არ ვეძახით დედამიწეო), ამიტომ, როგორც ეშობელი და გამზრდელი დედა, გაყიდეა მეიტოვებელი ეოლეეა, მიწით ვეჭრობა, მისი ეოდვა-გაყიდვის უფლება ეასაბარლოობთ მიგანია, საერთო ვიკელთ მოისპოს მიწით ვეჭრობა.

4. მუშას რამდენი მიწა უნდა მიეცეს და რა უნდა დარჩეს დედაჩვენად ანტარუნ?

ყოველ მიწის მუშას, მის ოჯახს მიეცეს იმდენი მიწა, რამდენის დამუშავებას შესძლებენ საკუთარის ზრომით. ეზოპოსტანი, ბალი, სავენახე, ოხრანარი, დაფანარი და სხვა გვარი სასოფელო სამეურნეო ნაგები ხელ შეუხლეველათ ირჩება იმ მიწის მიმეპრეშეგი ოჯახს, ანე თავისუფალ ადამიანს, ვის ხელში იმყოფება ხახსენები დამუშავებული ადგილი დღეს, ანუ დამუშავეს შემდეგ შეიტა ასეთს.

5. ვის უნდა ეკუთვნოდეს ჩამოგრეთილი მიწები?

მიწებს მეტნაკლებობის გამოანაწილრებელი ზომის დაწესების შემდეგ ის ზედმეტი მიწები, რომელიც ჩამოგრეთეეთ მეფეს, ეფეს გვარტელობას, ეკლესია-მონასტრებს, მსხვილ მემამულეებს, სხვა დაწესებულებათა და პირებს, ეიაკ ჩ.ორთაშეეს ,ანონნ შეეხება, ეუნდა გადაეცეს ბრმიდან ხალხს, ბოჭან ტაბეეს; მაგ, ვინც მიწაზე მუშაობით ისაზრეეს ცხოვრეეს. ეეეეა ეს ჩამორთმეული ზედმეტი მიწები მიეეთ, ტყეები და სახოვრებით უნდა იყოს ხალხის საერთა, საზოგადო საკუთრება; მისი ეოდვა-გაყიდვა უნდა აიკრძალოს, რათა ისეე არ ეანნდეს ერთის მხრით მდიდარი მემამულეები და მეორის მხრით ღარიბ-ღატაკი დაეჩოვებეეთ უმიწა-წყლო მიწის მუშები.

6. მიწაზე გადასასახადის მოსაკრძალი.

დღესეე უარი ეთქვას იმ გადასახადს, რომელიც გაწერილია ჩვენზე, როგორც ადრიდან ეალდებულ ეკლეტებენ, ხაზინის მიერ 1912 წ. ეანონის ძალით. ამ ეანონის ძალით ხაზინამ დაამეაყოფილა მემამულეები ფეოლით და ჩვენ კი, მიწის მუშები, დღეშედ ეა შემდეგშიაც ეალდებულნი ეიეაეთ ეგ ფეული ნაწილ-ნაწილათ გვეძლია ხაზინისთვის. დღეს ოქით ეს გადასახადი უნდა მოისპოს და მიწა ბარჩეს ჩვენს ხელში.

7. პირდაპირ მეკვიდრეობაზე.

მიწის მემკვიდრეობით გადაცემა უნდა ხდებოდეს პირდაპირ, ესე იგი, მამიდან შვილებზე, ანონიერ შვილთ და მემკვიდრეთ ეეცრობი ინმაკ, ვინც იქნება ეშვილოს მიერ ნაშვილეეი.

8. არა პირდაპირი მემკვიდრეობის მოსპობა.

რადგანაც მიწა ყოველ მიწის მუშას საკოფი ენნება, იმდენი, რამდენს დამუშავებაც მას შეუძლია, ამიტომ, რათა ერთი კაცის ხელი არ მოიყაროს თავი ბევრნი მიწამ და ამ რიგად კიდეე არ ანნდეს დიდი მემამულეები და ბატონები, მეორის მხრით კი უმიწა-წყლო ღარიბები, ამიტომ სამართლიანად მიგვანნია მოისპოს არა პირდაპირ მემკვიდრეზე მიწის გადაცემის უფლება. ეშვილოს მიწის მუშის მიწა მისი სიკვდილის შემდეგ რჩება საზოგადოების სასარგებლოდ.

9. სასეფლოებზის ზღვარებსა სამეურნეო ეარაფნებზე:

სახელმწიფოს უნდა გვეხმარებოდეს ჩვენ, მიწის მუშებს, მეურნეობის გაუმჯობესებაში, სამეურნეო იარაღის შეძენაში და უნდა მოგვეწოლოს ეარეეეეე ფულით დახმარება, როცა საჭირო იქნება.

10. ბოლოს ნიადაგზე უნდა იდგეს ხალხის-განათლებაზ?

სწავლა-ღაზრდა უნდა გვქონდეს საყოველთაო, უფასო, ქართული ენაზე რუსული ენა აუცილებლათ უნდა ვისწავლოთო, როგორც სავანი. ყოველ სოფელში უნდა გიიხსნას სამეურნეო და სახელოსნო შეოლები, სადაც ჩვენს შვილებს შეესწავლინ უფასოთ საერთო განათლებასთან ერთად მიწის სხეკეთესოთ დამუშავების და სხეადასხვა საჭირო ხელობას, ამ ნაირად გაფუჭდებეეეთ წესებით ჩვენ შვილეეეა ეეერო ნაკლები დროსა და ზრომის დახარეჯვი, სადაც საჭიროთ და შესაძლებლათ ეაეეეეეეეეა, შეერთებული ზრომით დავამშეათ ის ჩვენეეი მიწები, რომელნიც ჩამორთმეულ იქნებიან და გადაეცეს ბრმიდან ხალხს საზოგადო საკუთრებათ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

11. სასელმწიფო გადასახადების გათანასწორება

ჩვენ გვინდა, რომ ყოველნაირი გადასახადი, რაც აუცილებლად საჭიროა იქნება ხაზინაში შესატანი, სამართლიანად იქნეს გაყოფილი შემოსავლის ყველობაზე. ნაწილი ამ ფულისა, რომელიც შესდგება ხალხისაგან არეულები გადასახადებისაგან, უნდა ეკადაცეს საერთო რუსეთის მთავრობას—საერთო საქმეებისათვის დასახარჯავად. ხოლო დანარჩენი ფული, ჩვენ მიერ გადებული, უნდა მოიხმარებულ იქნას ჩვენი შინაური მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად — მაგალითად: სწავლა-განათლებისათვის, გზებისათვის, საავადმყოფოების მოსაწყობად, წამლობისათვის, ბრნების გადმოყვანებისათვის, აგრეთვე ეკლესიის თესლების და მიწის დასამშვენებელი, გადმოყვანებულები ინაოლების შემენისათვის, მშრომელი ადამიანის დასაბარებლად, როცა ის გაკეთებაში ჩავარდება, ავადმყოფობის, ღრმად მოხეცებულობის ანუ უმუშევრობის გამო და სხვ.

12. რომელ ენაზე უნდა იქოს დაწერილი კანონები?

ჩვენ გვინდა, რომ ყოველი კანონი, რომელიც შეიტანა ჩვენმა გადასახადების სამართლიანად გაწერის, ჩვენი ხალხის შინაური ყოფა-ცხოვრების, ესე იგი, მეგრელების, გურულების, იმერლების, ქართველ-ებელების ... ...